

PROJECTE INTERMODULAR EN EL CICLE D'EDUCACIÓ INFANTIL. UNA EXPERIÈNCIA SIGNIFICATIVA PER CONNECTAR TEORIA I PRÀCTICA

Ana Cristina Llull Carmona
Caterina Marta Munar Riera
Martina Perelló Contestí

RESUM

En aquest article es presenta el projecte desenvolupat a l'IES Antoni Maura, organitzat des del Departament d'Educació Infantil. Es tracta d'un projecte intermodular implementat a tots els grups del primer curs del cicle formatiu superior d'Educació Infantil. Al llarg de l'article descrivim les diferents fases i la fonamentació teòrica d'acord amb la normativa actual. Alhora aportem les veus dels veritables protagonistes amb el relat de les seves experiències i aprenentatges.

RESUMEN

En este artículo se presenta el proyecto desarrollado en el IES Antoni Maura, organizado desde el Departamento de Educación Infantil. Se trata de un proyecto intermodular implementado en todos los grupos del primer curso del ciclo formativo superior de Educación Infantil. A lo largo del artículo describimos las diferentes fases y la fundamentación teórica de acuerdo con la normativa actual. A la vez aportamos las voces de los verdaderos protagonistas con el relato de sus experiencias y aprendizajes.

INTRODUCCIÓ

El nostre article es contextualitza a l'institut Antoni Maura de Palma, dins la barriada de Nou Llevant. L'IES va ser fundat el curs 1972-1973, de manera que enguany es troba immers en la celebració del seu 50è aniversari.

L'IES Antoni Maura és un institut compromès amb la transformació educativa i l'educació integral. S'espera que la totalitat de l'alumnat pugui gaudir d'experiències significatives i properes.

A l'IES es duen a terme els estudis de formació professional de grau superior en Educació Infantil en la modalitat presencial des del curs 1996-1997 i en la modalitat de distància-virtual des del curs 2005-2006. L'alumnat de la modalitat presencial ve d'arreu de Mallorca, si bé és cert que majoritàriament és alumnat de la zona de Palma, el Raiguer, la serra de Tramuntana, Migjorn i en menor mesura del Pla i de la zona de Llevant (pel fet que hi ha el cicle a l'IES Manacor i a l'IES Santa Margalida). L'alumnat que accedeix al cicle ho fa a través de batxillerat, grau mitjà (bàsicament d'atenció a persones en situació de dependència) o amb una prova d'accés.

El Departament d'Educació Infantil està format per professorat de les especialitats d'Intervenció Sociocomunitària, Serveis a la Comunitat, Formació i Orientació Laboral, i de Procediments Sanitaris i Assistencials.

La finalitat del cicle és desenvolupar les capacitats de l'alumnat a través d'experiències d'aprenentatge rellevants i significatives que l'ajudin a apropar-se al món professional que els espera.

Per aquest motiu, tots els mòduls s'organitzen per competències i resultats d'aprenentatge. Però a més, i des de fa 16 anys, en el primer curs del cicle s'ubica el Projecte d'Innovació Intermodular, del qual ara volem explicar els orígens i la seva proposta actual d'implementació.

En l'actualitat comptam amb 2 grups de diürn (primer i segon del cicle formatiu) i 6 grups de vespertí (3 grups de primer i 3 grups de segon, respectivament). Tots els grups de primer de la modalitat presencial són els que participen al projecte.

PRIMERES PASSES

En el curs 2008-2009 es va valorar la necessitat que l'alumnat tengués un contacte directe des de l'inici de la seva formació amb la realitat professional del món educatiu de les escoles infantils de 0-3 anys. D'aquesta manera es parteix de la premissa de possibilitar l'establiment de la relació entre la teoria i la pràctica al llarg del cicle formatiu i en un context proper i real.

Aquesta aventura es va iniciar concretament des del mòdul d'Expressió i Comunicació, com un projecte pilot de representació teatral i animació infantil amb un grup de primer. L'objectiu inicial va ser valorar i tenir nocions bàsiques dels recursos d'espai, materials i temps que es necessitaven en aquell moment. La primera escola infantil on es va implementar aquest projecte pilot va ser a l'EEI Verge de la Salut.

Les finalitats esperades d'aquest nou projecte anaven lligades al treball en equip, expressió oral, corporal, plàstica i ritme musical, ja treballat de forma paral·lela amb alguns dels diferents mòduls del mateix cicle. Al llarg d'aquests anys el projecte s'ha ampliat i ha anat adquirint un caire intermodular, adaptant-se a la normativa vigent.

EN QUÈ CONSISTEIX EL PROJECTE?

El projecte esdevé una proposta per treballar en el primer curs del nostre cicle formatiu d'Educació Infantil, i actualment hi estan implicats els mòduls de:

- Expressió i Comunicació (0014)
- Desenvolupament Cognitiu i Motor (0015)
- Didàctica de l'Educació Infantil (0011)

Per tant, és un projecte intermodular i respon a l'article 41.4 de la Llei orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la Formació Professional, que diu «todo el currículo podrá organizarse en proyectos intermodulares, a través de diferentes metodologías, por decisión del equipo docente, respetando siempre todos los resultados de aprendizaje incluidos en el ciclo formativo».

La nostra proposta es basa en els principis de l'aprenentatge per projectes. D'acord amb M. Pujol (2022), «amb el treball per projectes s'intenta que infants i joves s'acostin al saber globalitzat i relacional, aquell que connecta l'escola amb el món, a través d'una xarxa de conceptes i estratègies que els facilitin la interpretació no només de l'entorn físic sinó també de l'entorn social, cultural i humà. La riquesa dels projectes no ve donada tant per la quantitat de continguts, com per la qualitat comunicativa i de les interaccions que s'estableixen en una situació d'aprenentatge, per les vivències personals que es comparteixen i per la vivacitat i dinamisme de les sessions».

El departament adopta, així, la proposta d'aprenentatge per projectes ja que es veu necessari el treball des de la globalitat de diversos mòduls i a cada curs podem observar els beneficis que ens aporta aquesta metodologia, en què destaca la curiositat i la il·lusió de l'alumnat, la motivació, el suport i col·laboració que implica treballar en grup necessitant la implicació de cada un dels membres, i principalment el contacte amb la realitat.

D'aquesta manera contribuïm en el procés d'assolir les competències professionals, personals i socials d'aquest cicle d'acord amb l'article 5 del Reial decret 1394/2007, de 29 d'octubre, pel qual s'estableix el títol de Tècnic Superior en Educació Infantil i es fixen els seus ensenyaments mínims.

La finalitat és establir lligam entre la teoria i la pràctica: amb aquest primer contacte professional i vivencial que s'estableix amb les escoles la gran majoria del nostre alumnat tindrà contacte per primera vegada amb una llar d'infants. És important que coneguin quin serà el lloc on realitzaran les futures pràctiques professionals i tal vegada com serà el segur futur professional proper. Per altra banda, volem arribar a fer entendre a l'alumnat la important vinculació i coherència amb els mòduls que estan estudiant i la globalitat amb la qual hem d'observar i entendre l'infant. Consideram que també poden reafirmar la seva vocació i els seus interessos futurs. Per a tot això, s'establirà un cronograma de feina de tot el curs, que explicarem més endavant, que implicarà formacions, estades i treball de camp dins les nostres aules i de cara a final de curs s'implementarà el projecte treballat dins l'escoleta assignada.

Val a dir també que el projecte, des del punt de vista del professorat del Departament d'Educació Infantil, ens permet i ens ajuda a seguir creant una sinergia de col·laboració amb les escoles de Mallorca: fer visites, coordinacions, retrobar-nos amb exalumnat que actualment ja està immers en el món laboral... I a la vegada es converteix en un plaer poder acompanyar el nostre alumnat

en aquesta nova experiència. En definitiva, tant per al nostre alumnat com per nosaltres, el professorat, resulta molt profitós poder treballar conjuntament dins aquest projecte.

Cada curs escolar tot girarà entorn a un tema, un centre d'interès, un fil conductor. I precisament l'elecció d'aquesta temàtica sorgeix des de la necessitat, des de l'observació, des del contacte amb la realitat de les escoles d'infants. D'aquesta manera intentam explicar a l'alumnat que la intervenció educativa ha de partir sempre de la nostra mirada respectuosa a la infància i donar resposta a les seves necessitats, els seus interessos i la seva curiositat.

Aquest curs escolar 2023-2024 la proposta temàtica del professorat que acompanya aquest projecte ha estat apropar l'alumnat a les rondalles mallorquines i a la literatura popular infantil de la nostra comunitat, fent èmfasi d'aquesta manera en un dels principis pedagògics i metodològics del currículum d'Educació Infantil.

Aquesta proposta parteix de la inquietud que manifesten les escoles infantils 0-3 amb la necessitat d'impulsar la narració breu de contes per afavorir la capacitat d'atenció dels més menuts i menudes. I a la vegada poder ser un model i referència per a les famílies en aquesta etapa tan complicada d'exposició a les pantalles dels infants. Aquesta és una manera en la qual l'alumnat pot fer un bon apropament a l'anàlisi de la realitat actual tant en relació amb la demanda de les escoles com a valorar aquesta necessitat creixent dins el món de les llars infantils.

COM S'ESTRUCTURA EL PROJECTE?

Aquest projecte intermodular consta de diferents fases:

Fase 1: formació, estades d'observació i anàlisi de la realitat

La formació

La dansa, el teatre, l'expressió corporal o la ciència són disciplines que ens poden oferir infinites possibilitats i recursos també a l'Educació Infantil.

Veure com la llum es transforma en ombra, bufar per tomar una casa de palla del conte, sentir el somriure espontani i tan innocent per una anècdota divertida que es desenvolupa, veus expressades i cantades amb calma, observar les cares de sorpresa i els ulls ben oberts d'emoció... ens permet comunicar-nos amb els seus cent llenguatges, com deia Malaguzzi.

Són recursos que des de l'ensenyament que oferim al cicle d'educació infantil volem potenciar i serà un dels punts de partida del projecte, tot gira entorn a un tema, que a un moment donat es converteix en un recurs educatiu.

Tot això juntament amb les formacions que hem rebut a través del programa Erasmus com, per exemple, el lligam de l'art i la natura amb l'educació infantil ens permeten acompanyar l'alumnat en les seves propostes.

Partint del tema seleccionat per l'equip docent, com a fil conductor de cada un dels projectes, a cada curs es plantegen un seguit de tallers, xerrades, sortides... amb la idea que l'alumnat es formi, experimenti en primera persona, realitzi una recerca i un apropament que els pugui inspirar en l'elaboració de la seva proposta més endavant.

Una de les primeres activitats dins la formació que podem dir que ja s'ha convertit en una tradició en els nostres estudis és visitar la Fiet, la Fira de Teatre Infantil i Juvenil de Vilafranca de Bonany, que any rere any el mes d'octubre ens sorprèn i enriqueix amb la seva oferta teatral per als menuts, menudes i més grans. Aquesta visita a Vilafranca fa que l'alumnat pugui endinsar-se dins el poble com un gran escenari ple d'espectacle i gaudir d'aquesta fira que ha rebut, entre diferents premis, el Premi Nacional d'Arts Escèniques per a la Infància i Joventut l'any 2022. Un dels principals objectius és que el nostre alumnat pugui veure de primera mà els beneficis del teatre per a la primera infància. El professorat consideram aquesta visita molt beneficiosa tant a nivell formatiu com a nivell de cohesió grupal ja que pràcticament ens trobam a l'inici dels seus estudis.

Posteriorment, l'alumnat va rebent durant el primer trimestre del curs diferents formacions, algunes que es mantenen curs rere curs, com la visita a la Fiet ja mencionada i d'altres que anam adaptant segons les temàtiques proposades i les necessitats detectades des de les escoles. Per exemple, el taller de contacontes de na Caterina Valriu, les visites i formacions de diferent professorat de l'Escola Superior d'Art Dramàtic de les Illes Balears (ESADIB), com per exemple en Pere Mascaró que ha anat treballant l'ús de la llum negra dins l'escenificació teatral. Amb aquest tipus de tallers que s'han realitzat amb l'alumnat s'han dinamitzat els grups i hem gaudit de propostes teatrals. El nostre alumnat es pot aproximar a noves estratègies en relació amb el llenguatge gestual i corporal, les posades en escena, materials i recursos. També rebem amb molta il·lusió la visita d'en Víctor Uwagba amb la seva visió com a mediador intercultural i aprenem dels seus recursos en la narració de contes.

Com s'ha esmentat anteriorment, si es valora o la temàtica ho requereix, també s'han desplaçat a l'institut Antoni Maura diferents formadors d'altres comunitats, com, per exemple, el curs 2018-2019 vàrem comptar amb la visita de na Neus Canalias, especialista en dansa contemporània i dansa inclusiva dotant d'eines l'alumnat per fer propostes als infants, ja que la temàtica d'aquell curs anava lligada precisament amb la dansa i la pedagogia.

Per altra banda, per part del Departament tenim present recordar o informar dels esdeveniments, teatres o activitats de caire infantil per part del nostre entorn comunitari o de la resta de l'illa que poden ser d'interès i així complementar

la nostra formació, com, per exemple, els tallers de contacontes realitzats a les biblioteques de barri, festivals d'interès com ara el Festival de Teresetes de Mallorca, fires de diferents pobles etc.

D'acord amb l'anàlisi de la realitat en aquest primer trimestre les formacions s'han associat al teatre, la narració de contes i de rondalles i a l'aproximació a la literatura infantil dins el context de l'entorn cultural i tradicional de les Balears.

Hem gaudit de nou de la Fiet de Vilafranca de Bonany i hem comptat amb formadors i formadores excepcionals com na Caterina Contacontes, que en diferents tallers va donar eines i estratègies a l'alumnat en la narració, i de la visita de la companyia Centimets Teatre, amb la representació de dues rondalles a través de Viu la Cultura que amb els seus programes didàctics i culturals han aprofitat novament el nostre alumnat al teatre infantil. A més de n'Arantxa Riera, amb el seu projecte musical, o n'Aina Salva Jordà, mestra d'educació infantil i primària que ens parlà de literatura infantil.

Una vegada feta la formació, que ens permet treballar, de forma transversal, la convivència i el treball en equip, es conformaran els grups de treball de projecte que es mantendran fins a final de curs. Els grups solen estar formats per 4 o 5 alumnes.

Consideram adient que es formin a final de trimestre ja que ja s'han iniciat en estratègies de cooperació i treball en grup.

Les estades d'observació

Les estades les definim com a visites als centres seleccionats per implementar els projectes. Així es fa una visita de tota una jornada escolar. A través de les estades oferim a l'alumnat un primer contacte amb els infants, els espais escolars, les dinàmiques i les rutines...

Aquest és un moment especial per al nostre alumnat, un moment molt clar de reafirmar la seva vocació, on veuen el context real on es desenvoluparà la seva futura tasca professional. «Per a la majoria del nostre alumnat implica una nova mirada cap a l'etapa del 0-3 i a la vegada una nova connexió amb aquest context real», tal com explica na Felipa Flexas, una de les professores que han impulsat aquest projecte.

Aquestes primeres estades ens permeten contextualitzar on anirà dirigida la proposta educativa que han d'elaborar i poder imaginar com es desenvoluparà (quins seran els destinataris, a quin espai es realitzarà). Es tracta d'una passa indispensable per poder elaborar una proposta educativa adaptada al context, a les necessitats i a l'etapa dels infants a qui va dirigida.

Els objectius de les estades són entre d'altres: la pressa de contacte i observació del lloc de treball, conèixer el context educatiu, observar el rol docent, observar

i documentar al voltant dels infants, de les seves necessitats i interessos reals i analitzar espais, materials i altres recursos.

S'acorda un calendari d'estades en les quals l'alumnat realitza una entrevista amb la coordinadora del centre, coneix els diferents espais i pot participar d'una observació d'una jornada escolar, veient *in situ* les rutines, les dinàmiques al pati i la important feina que desenvolupen les educadores. El professorat implicat en els mòduls del projecte acompanya aquest alumnat i manté el contacte amb la coordinadora i les educadores. Aquest moment el consideram com un gran intercanvi d'experiències, dubtes, reflexions... que no fa més que enriquir i donar molt de sentit a la nostra feina com a professorat.

Posteriorment, a l'estada de l'observació entre els diferents grups de cada classe es realitza una posada en comú de les diferents experiències viscudes a les escoles. Des dels mòduls podem anar vinculant la teoria treballada i continuar treballant les diferents competències associades perquè l'alumnat ja ha conegut de primera mà com funcionen les escoles.

Aquesta fase se sol desenvolupar a l'inici o mitjans del segon trimestre, segons el calendari escolar, la planificació i horari de les classes i, evidentment, segons la disponibilitat de les escoles que col·laboren amb nosaltres.

Imatge 1. Exemple formació

Fase 2: disseny i planificació de la proposta

La planificació consisteix en l'elaboració de la proposta que finalment l'alumnat haurà d'implementar a l'escoleta tenint en compte tots els elements propis d'un projecte vinculat a una situació d'aprenentatge i les observacions fetes.

Amb les dades del context i la identificació de les característiques i necessitats dels infants i de l'escoleta, s'intenta dissenyar la intervenció educativa: preveure què pot passar i tenir en compte la casuística que pot sorgir durant la implementació de la proposta a l'entorn real.

Per tant, per una banda, prenent com a base la fase de formació amb els tallers, les visites, sortides, xerrades... entorn al tema seleccionat i, per altra banda, les observacions durant les estades a les escoles, la documentació, la recerca d'informació... es tracta d'elaborar una proposta consensuada, original, estètica i creativa que sigui adient al moment evolutiu dels infants. Amb aquesta proposta l'alumnat pretén que, mitjançant el joc, es pugui afavorir la curiositat, el desig d'explorar, les relacions entre iguals i la creativitat dels infants a qui va dirigida.

«Aquesta proposta ha de dur el nostre alumnat a compartir diferents estratègies d'intervenció i a la reflexió sobre la seva implementació», segons comenta na Carme Manrique, professora del cicle formatiu i impulsora del projecte.

És en aquest punt del projecte on es treballa de forma paral·lela però coordinada entre els diferents mòduls de Didàctica de l'educació infantil, Expressió i comunicació, i Desenvolupament cognitiu i motor, per tal de contribuir en els resultats d'aprenentatge del cicle.

A la taula següent es poden veure els aspectes que tenen a veure amb la planificació de la proposta i des de quin mòdul es treballa. S'ha de tenir en compte que tot i que es faci una distribució per mòduls és un projecte obert a tot el professorat del cicle.

TAULA 1. Estructura del projecte i mòduls implicats

Fases	Què	Prof. mòdul
Fase disseny i planificació	Projecte: • Justificació • Destinataris: característiques evolutives infants • Metodologia (punt 11.2.2)	DC (Desenvolupament cognitiu i motor)
	• Inspiració • Pressupost • Descripció del projecte (escrit i amb imatges) • Recursos del projecte	EC (Expressió i comunicació)
	• Objectius • Planificació i organització del grup • Metodologia (punts 11.1 i 11.2.1) • Planificació observació, avaluació i documentació	DI (Didàctica de l'educació infantil)
	Treball en equip, cooperatiu	DI-DC-EC
	Actes reunions equip / Autoreflexió rols	DI-DC-EC

La proposta és supervisada i revisada pels docents de tots els mòduls, per la qual cosa des del principi de curs el professorat implicat compta dins el seu horari amb un temps destinat a reunions de projecte, que en certs moments del curs

poden ser reunions setmanals o quinzenals segons el cronograma de curs amb la finalitat d'organitzar, preparar documentació i establir uns criteris comuns de formació, seguiment i avaluació.

Al llarg del segon trimestre és quan s'elabora la planificació segons la pròpia programació de cada un dels mòduls.

Fase 3: implementació

Aquesta fase consisteix a dur a terme tot allò coordinat i planificat en el context real seleccionat.

Per això, en primer lloc, es fa necessària una adequada coordinació amb l'escoleta: planificar el temps que es necessitarà, amb quins espais podrem comptar, la disponibilitat del grup destinatari i que des de l'escoleta puguin conèixer quina serà la proposta i les característiques d'aquesta. Tot això amb la intenció final que els infants ho puguin gaudir al màxim, i que la proposta sigui engrescadora i a la vegada adaptada a les seves característiques evolutives.

La implementació sol constar de dues parts:

- Narració i/o dramatització. Creació d'un escenari utilitzant mitjans audiovisuals, elements i objectes que girin al voltant d'algun tema adaptat al nostre entorn i cultura. En aquest escenari s'ha de representar un relat amb efectes que incitin a la sorpresa, al món màgic i a la posada en escena de materials manipulables pels infants, que despertin la seva creativitat.
- Manipulació, experimentació i joc. Un cop acabada la representació es tracta de convidar els infants que juguin, interactuin i s'expressin lliurement amb el seu cos i els elements de l'escenari. Durant aquest temps, l'alumnat observarà l'activitat dels infants per a una posterior documentació.

En aquesta fase es posen en escena algunes de les competències professionals i transversals del cicle i s'han de plantejar: quina serà la seva actuació? Quin rol i actituds docents tendran durant la sessió? Com es coordinaran i comunicaran? Com resoldran possibles contingències? Quina serà la funció de cada membre del grup?

Imatge 2. Exemple narració

Imatge 3 i 4. Exemple implementació

Podríem dir que per a l'alumnat la implementació és la fase més formativa i emocionant, ja que és el moment en què es posarà en pràctica tot allò treballat durant mesos a l'institut i que a la fi ja es troben davant els infants, amb l'acompanyament del professorat.

Aquesta fase se sol desenvolupar al voltant del mes de maig, després de setmanes de treball dins les aules comptant amb la supervisió del professorat corresponent, la preparació de material i els assajos necessaris.

Fase 4: avaluació i documentació

Durant la preparació de la proposta a implementar, l'alumnat haurà estat preparant els aspectes que es voldran avaluar, però ja serà dies a posteriori de la implementació quan des de l'aula podrem realitzar d'una forma més rica, analítica i detallada la recollida de la informació observada i es podrà posar en comú tant amb el professorat com amb la resta de companys i companyes.

La tasca d'avaluació consistirà en la decisió de concretar uns indicadors o unes qüestions inicials per a cada un dels aspectes que es volen observar, documentar i/o avaluar.

Què observarem, avaluarem i documentarem?

- El procés i treball en equip
- Com ha resultat el projecte global realitzat.
- Com s'ha desenvolupat la sessió: principalment amb l'observació general del joc dels infants.
- Activitats i/o seqüències més específiques i concretes de joc dels infants, detectar processos, aprenentatges...
- Com ha resultat la proposta educativa i la intervenció docent.

L'alumnat també haurà de decidir quines seran les tècniques i instruments de recollida d'informació i com es farà aquesta recollida.

Finalment, s'haurà de triar com realitzar la documentació i a qui anirà adreçada.

Imatge 5. Exemple documentació

Una vegada finalitzada tota la tasca l'alumnat s'encarregarà de plasmar tota la informació del desenvolupament del projecte en un document que lliurarà al professorat corresponent.

El professorat que ha fet el seguiment donarà un retorn de la feina realitzada durant aquests mesos a cada grup.

Tanquem aquesta fase amb reconeixement i agraïment a les escoles d'infantil que han participat del projecte i ens han facilitat aprendre a través d'aquesta experiència.

TAULA 2. Resum de les etapes del projecte

FASES	ACTIVITATS/ACCIÓ	PROFESSORAT RESPONSABLE	CALENDARI
1. FORMACIÓ I ESTADES A LES ESCOLETES	Visita FIET Vilafranca Taller de teatre Contacontes Xerrades, conferències...	Professorat projecte Especialistes	1r trimestre curs Estades: al llarg del segon trimestre
2. DISSENY I PLANIFICACIÓ	Presentació del projecte Treball en equip per a l'elaboració del projecte des dels diferents mòduls Confeccionar material Assajos	Professorat projecte	Segon trimestre

continua

FASES	ACTIVITATS/ACCIÓ	PROFESSORAT RESPONSABLE	CALENDARI
3. IMPLEMENTACIÓ ESCOLETA	Dur a terme a l'escoleta: aula o espai assignat	Professorat projecte	Maig
4. AVALUACIÓ I DOCUMENTACIÓ IES	Documentació i avaluació	Professorat de Didàctica de l'educació infantil	Final maig, una vegada implementat el projecte

FASES DEL PROJECTE

CONCLUSIONS

Podem afirmar que aquest projecte és una demostració d'aprenentatge significatiu i funcional i que consolida competències professionals, personals i socials, més enllà del producte final.

Consideram que les millors conclusions són les que aporten alumnat, professorat del centre i de les escoles infantils. Per això aquí en recollim algunes:

«Amb aquest projecte hem après a treballar amb els infants, és molt satisfactori veure les seves respostes», Coloma Vidal, alumna.

«Ens ha servit tota la part teòrica treballada per desenvolupar l'activitat. És gratificant veure les reaccions dels infants», Mercè Riera, alumna.

«El projecte és una gran experiència per a nosaltres, hem fet una feina, però ho tornaria a repetir», Catalina Morey, alumna.

«Aquesta proposta ens ha ofert l'oportunitat de conèixer una nova mirada a l'aprenentatge dels infants en noves metodologies. Ens agradaria poder seguir amb aquesta pedagogia activa per dur a terme aquesta nova mirada educativa», Karen Crespi, educadora infantil.

«Com a directora de centre crec que les nostres escoles i en concret la de Son Roca ha d'oferir els seus espais, la labor i els coneixements dels professionals que hi treballen per compartir experiències educatives. Aquest fet enriqueix tota la comunitat educativa, infants, professorat del centre, professorat de l'IES i l'alumnat. Les propostes didàctiques que ens presenten amb diferents tipus d'instal·lacions programades per l'alumnat creiem que sempre s'han ajustat al nostre projecte de centre», Paquita Tomàs, coordinadora d'escola infantil.

«Des del moment que varen entrar els infants expectants a veure què passava, vàrem descobrir un ambient que es va crear purament estètic, pensat, acurat i programat. Quan un adult té en compte això, la proposta resulta positiva, surt millor. Posar els materials de manera estètica no només ens agrada als adults, també, i molt, als infants», Susana Páramo, coordinadora d'escola infantil.

«Quan acaba la proposta comença el joc dels infants. És un escenari pensat i dissenyat per a ells, on l'infant passa d'espectador a actor i actriu. Aquí l'infant explora, es mou, juga», Estefanía Rodríguez, professora de l'IES.

«Desfer nusos i obrir portes per desenvolupar la creativitat, respectant i valorant la diversitat, compartir experiències, explorar llenguatges, descobrir noves vies de creació per mitjà de l'experimentació i del treball col·laboratiu. Totes les persones tenen dret a la cultura, a l'art i no només com a espectadores, sinó també com a participants, com a educadors, com a educadores d'infants. Ja ho va dir Maria Montessori, la primera tasca de l'educació és agitar la vida, però deixar-la lliure perquè es desenvolupi», Carme Arrom, professora de l'IES.

AGRAÏMENTS AL CAMÍ FET

Per concloure, volem donar les gràcies als diferents professionals externs que han anat passant al llarg dels anys pel nostre cicle, formant l'alumnat i també a nosaltres mateixes com a professorat. És tot un luxe poder compartir coneixements, idees i enriquir-nos mútuament.

A la vegada, volem donar també les gràcies a entitats que hi participen durant els diferents cursos escolars. En primer lloc, a les escoles que col·laboren amb el nostre institut des de fa molts d'anys, sense la seva bona predisposició el projecte no seria possible. I en segon lloc a la Xarxa de Teatre de Vilafranca, professorat de l'ESADIB, diferents professionals d'altres indrets i molts de companys i companyes del Departament d'Educació Infantil de l'Antoni Maura que malgrat que el seu mòdul no estigui totalment lligat amb el projecte col·laboren, ens faciliten la feina d'organització, logística i acompanyament de l'alumnat.

Especialment, també volem agrair a Felipa Flexas, Carme Arrom i Alicia Luque com a professores impulsores d'aquest projecte d'innovació i a les diferents cap d'estudis del nostre departament (Concha Palou, Maria Martorell i Joana Maria Alorda) que han animat cada curs escolar perquè aquest projecte pugui seguir en marxa.

I evidentment, el nostre màxim agraïment i admiració cap al nostre alumnat que ens sorprèn, treballa i viu aquest projecte de forma intensa, al principi com un gran repte i després veient que són molt capaços de poder aplicar, quasi a final de curs, les competències específiques i transversals que hem anat treballant en els diferents mòduls.

Voldríem dedicar les darreres paraules d'aquest article a fer un homenatge a la nostra companya Mar del Pozo, que en el moment de la redacció d'aquest ens ha deixat. El record de la seva professionalitat i entusiasme pel món infantil i per l'expressió artística resta per sempre més a les aules del Maura. També, i molt lligada a aquest projecte, el qual deixa petjada de la importància de la comunicació a través de diversos llenguatges, especialment amb el cos i des de la dansa.

Normativa

Reial decret 1394/2007, de 29 d'octubre, pel qual s'estableix el títol de tècnic superior en Educació Infantil i es fixen els seus ensenyaments mínims.

Orden ESD/4066/2008, de 3 de novembre, por la que se establece el currículo del ciclo formativo de Grado Superior correspondiente al título de Técnico Superior en Educación Infantil.

Ordre de la consellera d'Educació i Cultura de 28 de novembre de 2008 per la qual s'estableix el desenvolupament curricular per als títols de formació professional del sistema educatiu que es dictin d'acord amb la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, dins l'àmbit de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Decret 30/2022, d'1 d'agost, pel qual s'estableix el currículum i l'avaluació de l'educació infantil a les Illes Balears.

REFERÈNCIES

Hernández, F. (2000). «Los proyectos de trabajo: la necesidad de nuevas competencias para nuevas formas de racionalidad». *Educar (Universitat Autònoma de Barcelona)*, núm. 26, 39-51.

Hernández, F. (2002). «Los proyectos de trabajo. Mapa para navegantes en mares de incertidumbre». *Quadernos de pedagogía*, núm. 310, 78-32.

Xarxa Territorial d'Educació Infantil de Catalunya (2008). *Documentar la vida dels infants a l'escola*. Associació de Mestres Rosa Sensat.

Pujol i Mongay, Maite (2022). *El treball per projectes. Fer recerca a l'educació infantil*. Associació de Mestres Rosa Sensat.

Webgrafia

Servei d'ordenació educativa (14 de maig de 2024). *Situacions d'aprenentatge Educació Infantil*. <https://intranet.caib.es/sites/lomloe/ca/infantil/>

